

ČESKÁ SKLADBA + ČESKÁ SYNTAX (KCD/3RKLA a KCD/C3SYN)

Vymezení předmětu: povinný

Hodinový rozsah 1+1

Seznam odborné literatury:

Povinná:

HUBÁČEK, J.– JANDOVÁ, E. – SVOBODOVÁ, D. – SVOBODOVÁ, J. *Čeština pro učitele*. b.m.: Vade mecum Bohemiae, 2010.

Pravidla českého pravopisu – nejnovější vydání.

SVOBODOVÁ, J. *Průvodce českou interpunkcí*. 2. vyd. b.m.: Vade mecum Bohemiae, 2013.

Doporučená:

ČECHOVÁ, M. aj. *Čeština – řeč a jazyk*. Praha : ISV, 1996, 2000.

GREPL, M. – KARLÍK, P. *Učte se s námi skladbě češtiny*. Praha : SPN, 1992.

GREPL, M.– KARLÍK, P. *Skladba češtiny*. Praha : Votobia, 1998.

Mluvnice češtiny 3 – Skladba. Praha: Academia, 1987.

Příruční mluvnice češtiny. Praha : LN, 1995, 1996.

Stručná anotace předmětu:

Disciplína seznámí studenty se základními syntaktickými pojmy, jednak tradičními a školsky dosud užívanými, jednak novějšími, ať už založenými na valenci, anebo na sémanticko-pragmatickém přístupu k textu. Výklady se opírají o konkrétní jazykový materiál a zahrnují i popis rysů komunikačních situací, které ke vzniku komunikátů vedou. Přednášku doplňuje seminář, v němž je mj. prakticky procvičován interpunkční pravopis. Jeho znalost se ověřuje interpunkčním diktátem, který je součástí písemného zkuškového testu.

Základní témata přednášek:

1. Současné sémanticko-pragmatické pojetí skladby, základní studijní literatura a její charakteristika. Věta a výpověď. Valence a GVV. Vlastnosti výpovědi. Syntaktické vztahy. Koordinační a adordinační skupina.
2. Větné členy (základové a nezákladové). Subjekt a predikát. Bezpodmětne struktury. Větné ekvivalenty.
3. Objekt a adverbiále.
4. Doplněk. Atribut jako větný „nečlen“.
5. Zvláštnosti a nepravidelnosti ve větných strukturách. Souvětí. Parataxe a hypotaxe. Nástin sémantické klasifikace souvětí.

Program seminářů:

Procvičení látky ze stejnojmenné přednášky na cvičných textech. Důraz bude položen na:

- interpunkční pravopisné jevy;
- větněčlenský rozbor vět a souvětí; valenci a gramatické větné vzorce; vlastnosti výpovědi.

Požadavky ke zkoušce: Nezbytné je kvalitní splnění **písemného testu**, který se skládá jednak z teoreticko-praktické části, jednak z interpunkčního diktátu. Ústní část zkoušky bývá obvykle prominuta těm, kdo splní písemný test výborně nebo velmi dobře. U testu se při prezenci nevylučuje náhodná kontrola totožnosti adeptů (index, průkaz studenta).

Písemný test se v roce 2014 tradičně boduje max. 30 body za obě části (každá max. 15 bodů).

Minimum požadovaných bodů za každou část je 10, tj. v součtu alespoň 21 bodů za obě části (u diktátu totiž nelze získat 10 bodů, jen 11 nebo 9 – viz níže). Při zisku nižšího počtu bodů než 21 se písemný test opakuje. **POZOR: platí tato jednodušší forma testu a jeho hodnocení, zatím jsme nepřešli na novou podobu testu, za který pak student může získat až 100 bodů.**

Klasifikace „výborně“: za 30 až 28 bodů, klasifikace „velmi dobře“: za 27 až 25 bodů. Ústní část zkoušky skládají zpravidla ti, kdo získali pouze 24 až 21 bodů (tj. klasifikace „dobře“ za test), za určitých okolností od ní může být upuštěno.

Interpunkční diktát je tvořen sedmi interpunkčně zajímavými větnými celky, v nichž je vynechána interpunkce. Za každou chybu v diktátu ztrácí student 2 body, tzn. student se může dopustit maximálně 2 interpunkčních chyb, aby součet u této části neklesl pod 11 bodů. Text diktátu vychází ze všech celků objasněných v publikaci *Průvodce českou interpunkcí* (také ve výkladové části).

Ukázka teoreticko-praktické části testu včetně bodování úkolů je vyvěšena na osobní stránce vyučující.

Písemný zkouškový test ze skladby je umožněno napsat studentům, kteří v semestru aktivně absolvovali dohodnutý minimální počet seminářů (např. dva semináře ze všech realizovaných).

Individuální přístup ke studiu je rovněž možný, a to po předchozí domluvě studenta s vyučující anebo z mimořádných příčin; k těm se řadí pobyt v zahraničí (Erasmus). Ti, kdo mají individuální výjimku, vždy přinesou ke zkoušce písemně důkladně zpracovaný a vytištěný popis vlastního postupu samostudiem (minimálně na 2 strany, tj. 60 řádků souvislého propracovaného textu bez interpunkčních chyb). Stejnou povinnost mají ti, kdo by se do výuky během semestru nedostavili aspoň dvakrát.

Písemný test za skladby, který má charakter zkoušky, nelze absolvovat před uzavřením podmiňující disciplíny České tvarosloví zkouškou.

Důležité upozornění: bez průběžného a systematického studia syntaktické problematiky je stěží možné u zkoušky uspět!

Podoba ústní části zkoušky: Zkouška začíná orientačním rozbořem textu, nepromíjí se neznalost podmětu a přísudku. Teprve po zvládnutí rozboru textu se přistoupí k zodpovězení jedné teoretické otázky. Seznam otázek není předem zadáván, studenti se řídí kompletním obsahem syntaktické části učebnice *Čeština pro učitele*. Vyžaduje se, aby teoretický výklad byl doprovázen jazykovými příklady.

Pojmy a odborné termíny: podle části 7. *Skladba* z učebnice HUBÁČEK, J. – JANDOVÁ, E. – SVOBODOVÁ, D. – SVOBODOVÁ, J. *Čeština pro učitele*. b.m.: Vade mecum Bohemiae, 2010. Poslední aktualizace: 15. 2. 2011